

A jóslókönyv

Volt egyszer egy kis faluban egy pap meg egy mester (kántor). Nagy szegénységben éltek, mert akkor nem volt se birtoka, se meckája [a] papnak. Csak abból éltek, ha valaki meghalt, vagy született. Hát elhatározták, hogy valamit kitalálnak, hogy megélhessenek. Ki is találtak egy furfangot. A mester nagyon bejáró volt a bíróhoz. Annak pedig volt egy pár szép csikaja. Azt mondja egyszer a plébánosnak a mester, hogy ő bizony azokat elhajtja, azután elrejt az erdőben.

– És a plébános úr meg lehoz egy régi nagy könyvet a padlásról, és egy pár forintért majd kiolvassa abból, hogy hol vannak elrejtve a csikók.

A pap beleegyezett. Másnap reggelre a kántor már szépen el is vitte a csikókat, kivezette az erdő közepébe. Ott elrejtette, megkötözte őket a fákhöz és hazament. Elmondta a papnak, hogy hol vannak, hogy majd az ki tudja jósolni a könyvből. Mikor kiment a papi lakásról, találkozik a bíróval. Már messziről látja, hogy az hogy lógatja az orrát. Köszöntött neki:

– Jó napot, bíró uram! Mi újság? Miért olyan szomorú?

– Ne is kérdezze, mester úr – szolt a bíró –, igen nagy baj ért engemet. Ellopták a két szép csikómat. Éppen most megyek korrentótatni.

– Tudja mit, bíró uram? – szolt erre a kántor. – Ne menjen sehová, hanem jöjjön velem a plébános úrhoz! Annak van egy réges-régi jóslókönyve. Hátha ki tudná jósolni belőle, hogy hol vannak a csikók.

Be is mentek a paphoz. Annak elpanaszolta a bíró a baját, és azt mondta a papnak, hogyha kijósolja, hogy hol vannak a csikók, háromszáz forintot ad neki. Ekkor nekifogott a pap, kinyitott a jóslókönyvet:

– Nézze, bíró uram, az a hosszú vonás, az út. Erre vezették a tolvajok a csikókat. – Voltak ott mindenféle cifraságok rajzolva. – Itt köll lenni a csikóknak! – Fordított megint egyet. Ott megint volt egy nagyobb cifraság. – Itt is vannak! – azt mondja a pap. – Ehol e! Csak menjenek rögtön értük, bíró uram, jó sokan fejszéssel, vasvillákkal, mert hátha ott vannak a rablók is!

Megörült a bíró, összehívta a szolgálit és a jó embereit, és elindultak. Meg is találták a csikókat, ott, ahol a pap mondta. A tolvajok, úgy látszik elszaladtak, mikor észrevették, hogy jönnek az emberek. Eloldozták a csikókat, és örömmel mentek haza. A bíró rögvest elment a paphoz, és odaadta neki a háromszáz forintot.

Örült is ennek a mester meg a plébános. Egy darabig most már urasan élhettek. De híre szaladt ennek a faluban. Mentek ám hozzájuk az asszonyok, emberek, hogyha elveszett valamilyük.

- Nekem elveszett négy tyúkom, nekem hat ludam, az istenre kérjük plébános úr, jósolja már ki, hogy hol vannak, vagy ki lopta el!
- Hát jól van, lelkeim – mondta a pap –, majd megnézem. Ha lehet, akkor ki is olvasom, de ha nem, akkor nem.
- Jól megfizetünk magának – jajgattak az asszonyok –, csak nézze meg!
Ez alatt az idő alatt híre ment a királyhoz, hogy éppen ebben a faluban jósolni tud a pap meg a mester. Meghívatta őket a király, hogy jöjjenek gyorsan, mert elveszett a királyné gyémántgyűrűje. Meghallották az asszonyok, hogy a plébános meg a mester fog menni a királynak jósolni, elmentek hozzá megkérdezni, hogy mit tudott meg a tyúkokról meg a libákról. Azt felelte a pap, hogy ezt bizony nem találta meg, mert hát hiszen azok el is repülhettek. Az asszonyok szomorúan elmentek. Ekkor a mester meg a pap megbeszélgették, hogy melyikük menjen most el a királyhoz. Elhatározták, hogy a mester fog elmenni, mert a falu nem maradhat pap nélkül. El is ment hát a mester. Vitte a jóslókönyvet. Mikor a királyhoz ért, jelentkezett:
  - Itt vagyok, fölséges királyom, neked ajánlom életem, halálom! Én volnék a jósló.
  - Jól van, fiam – mondta a király.
Bevezette egy különös szobába és kiadta neki a parancsot:
    - A királynénak elveszett a gyémántgyűrűje. Ha ezt, fiam, megtalárod, akkor gazdaggá teszek benneteket, de ha nem találod meg, akkor örökre bezáratlak.
Beleegyezett a kántor ebbe. A király aztán megint így szólt:
      - Szabjál magadnak egy bizonyos időt, ami alatt ezt megkeresed, aztán meg minden reggel jelented nekem, hogy mit olvastál már ki a könyvből.
A mester nyolc napot szabott a keresésre. Minden nap jót evett, ivott, és minden reggel jelentkezett is a királynál:
        - Fölséges királyom, már nyomozok. Talán fog is sikerülni.
Pedig a könyvet csak az asztalon hagyta, bele se nézett. Törte aztán a fejét, hogy mit csináljon, hiszen úgyse tudja ezt kijóslani. Elhatározta magának, hogy legalább fölírja, hogy hányféle ételt eszik, ha már egyebet úgyse csinál. A hatodik napon elővett egy ceruzát és papírt, hogy délbe majd leírja, hányféle ételt eszik. Eljött az ebéd. Az első ételt behozta a szolgáló. Ekkor azt mondta a kántor jó hangosan:
          - Hál istennek, már itt van egy!
A szolgáló megijedt. Kiszaladt a konyhába:
            - Jaj istenem, szakácsné – mondta –, megösmert a jósló.

Erre azt mondta a szakácsné, hogy vigye be a másik tálat a szobalány. Talán ezt még nem ismeri. Az be is vitte az ételt. Erre megint csak megszólalt a kántor:

– Itt a másik is!

Kiszaladt a szobalány, és nagy ijedten mondta, hogy őt is megösmerte. A szakácsné erre azt felelte, hogy majd ő viszi be a harmadik tál ételt. Be is vitte, és letette az ételt. Erre megint írt a kántor, és azt mondta, hogy:

– Itt van a harmadik is!

Megszólalt a szakácsné:

– Jaj, édes jósló uram! Bocsásson meg, mi loptuk el a gyémántgyűrűt.

– Hiszen tudtam én ezt, csak vártam, hogy mi lesz veletek! – szólt közbe a kántor.

Erre a szakácsné remegve mondta:

– Ezer aranyat adunk, édes jósló uram, csak ne áruljon el minket!

– Jól van – mondta a mester –, nem lesz semmi baj, csak hozzátok ide a gyűrűt!

A szakácsné oda is adta a gyűrűt, és [a kántor] kért a szakácsnétól még egy kis lisztet is. Azt is adott neki:

– A többi az én dolgom – mondta a mester –, csak készítsétek elő az ezer aranyat!

A mester csinált a lisztből kovászt, és egy darabba becsinálta a gyűrűt. Volt a királynak egy kedvenc hím pulykája. Azzal megetette a kovászt és benne a gyűrűt is. Aztán másnap reggel jelentette a királynak:

– Fölséges uram, neked ajánlom életem, halálom. A gyűrű megvan.

A király kérdi tőle, hogy hol van a gyűrű.

– Fölséges királyom, a legkedvesebb állatodnak a zúzájában.

A király erre azt felelte.

– Ha nincs a pulykám zúzájában a gyűrű, szilaj csikó farkára köttetlek, ha pedig ott van, megkapod a jutalmad.

Megfogták rögtön a pulykát és megölték. Kivették a zúzáját, hát csakugyan benne is volt. Most megkérdezte a király, hogy mit gondol, hogyan került a gyűrű a pulyka zúzájába.

– Fölséges királyom, a kegyelmes királyné sétálgatott a kertben, és hogyan, hogyan nem, ott elpottyantotta, a pulyka pedig arra járt és lenyelte.

– Jól van, fiam – szólt a király –, fontos, hogy megvan. Most már, fiam, kifizetlek, elhiszem, hogy igazi jósló vagy.

Adott neki a király annyi aranyat, hogy soha többet szegények nem lesznek. Ekkor a király befogatott egy négylovas hintóba, és még az adjutánsát is

melléadta, hogy kísérje haza. Útközben, amint mentek, az adjutáns fogott egy dongólegyet, és próbára akarta tenni a jóslót. Az kérdezte tőle:

– Jósló! Meg tudnád-e mondani, hogy mi van az én markomban?

Erre nagyot sóhajtott a szegény jósló, és fölemelte a kalapját, azt mondta:

– No, te Dongó, most vagy az Úr markában.

Erre az adjutáns kinyitotta a markát, és azt mondta:

– Igazad van, mert egy dongólégy volt a kezemben.

Ekkor nekiajándékozott egy zacskó aranyat, és többet nem mert vele kikezdeni. Pedig a jósló nem tudta, hogy mi van az ő markában, csak mivelhogy Dongó volt a böcsületes neve, azért sóhajtott föl, hogy: „No, te Dongó, most vagy az Úr markában!”

Ezalatt haza is értek. Kiszállt a mester a hintóból, aztán bement a lakásba, ami szintén a plébánián volt. Megörült a plébános, hogy sikerült neki a jóslás, mert mindig imádkozott érte. Akkor aztán megbeszélték maguk között, hogy mit köllene csinálni. Eldöntötték, hogy van pénzük, aranyuk így is elég, egy éjjel fölgyújtották a plébániát. A fontosabb dolgokat már előre elrejtették. Mikor pedig a tűz volt, azt kiabálták a sok népnek, ami ott volt, hogy csak a jóslókönyvet mentse meg. Pedig azt ők már előre elégették, hogy őket többé ne háborgassák jóslással. Aztán a sok pénzből fölépítettek magunknak egy szép palotát, és ott éltek azután nagy boldogságban, míg meg nem haltak.